

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж2.729/12
28. новембра 2012. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, у већу за решавање спорова из породичних односа, у саставу судија Јелице Бојанић-Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Наде Бачкалић, чланова већа, у правној ствари тужиље **М. Г.** из В., улица....., коју заступа пуномоћник Р.З., адвокат из В., против туженог **Р. Г.** из В., улица, кога заступа пуномоћник З. С., адвокат из Д., ради супружанског издржавања, одлучујући о жалбама парничних странака на пресуду Основног суда у Вршцу број 4.П2.162/11 од 15. јуна 2012. године, у седници већа одржаној 28. новембра 2012. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалбе **ОДБИЈА** и пресуду Основног суда у Вршцу број 4.П2.162/11 од 15. јуна 2012. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

Свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиљи на име супружанског издржавања плаћа месечно износ од 10.000,00 динара почев од 06.06.2011. године као дана подношења тужбе па убудуће, до 05. у месецу за текући месец с тим да доспеле рате исплати одједном са законском затезном каматом на сваку доспелу рату почев од дана доспећа до коначне исплате, и то на руке тужиље, све док за то постоје законски услови или до другачије одлуке суда, као и да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 22.125,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, све у року од 15 дана под претњом извршења. Преко досуђеног износа од 10.000,00 динара па до траженог износа од 20.000,00 динара на име супружанског издржавања, тужбени захтев је одбијен.

Против ове пресуде благовремене жалбе изјавиле су обе парничне странке.

Тужиља пресуду побија у делу којим је одбијен тужбени захтев, из разлога погрешне примене материјалног права, са предлогом да овај суд пресуду у побијаном делу преиначи, усвоји тужбени захтев у целости и туженог обавезе на накнаду трошкова поступка, уз досуду жалбених трошкова, или да пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Тужени побија првостепену пресуду у делу којим је усвојен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка, из свих разлога предвиђених одредбом чл.360.ст.1. ЗПП, са предлогом да овај суд пресуду у побијаном делу преиначи и одбије тужбени

захтев у целости, или да је укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Жалбе нису основане.

Испитавши првостепену пресуду у границама жалбених разлога, као и по службеној дужности у смислу одредбе члана 372. став 2. ЗПП, овај суд налази да је првостепени суд без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361. ст.2. тач. 1., 2., 5., 7. и 9.ЗПП, као и без повреде из тач.12. на коју се садржински жалбом туженог указује, правилно и потпуно утврдио чињенично стање и правилно применио материјално право када је усвојио захтев тужиље за супружанско издржавање.

Према утврђењу првостепеног суда, парничне странке закључиле су брак године, из којег имају двоје сада пунолетне деце, сина и ћерку која је болесна и живи са мајком у заједничком домаћинству у приземљу породичне куће у В. у улици Брачни односи странака пореметили су се године од када су странке прекинуле фактичку заједницу живота, али су наставиле да живе у истој породичној кући у В. с тим да тужиља са ћерком користи приземље недовршене стамбене зграде, а тужени радионицу у дворишту и једну собу на спрату.

Тужиља је била запослена као трговац, али је пре четири године због пропасти фирме остала без посла.У време када је радила, обезбеђивала храну за себе и ћерку, а исту је могао да користи и тужени.Пријављена је као незапослено лице на евиденцији Националне службе за запошљавање.У периоду од до године боравила је у Општој болници у В. због операције преканцерогених промена на грлићу материце, а у периоду од до године била је хоспитализована у Специјалној болници за психијатријске болести у В. под дијагнозом биполарни афективни поремећај, депресивна епизода, пасивно-зависни поремећај личности.Тужиља је неспособна за рад, незапослена је, без довољно средстава за издржавање будући да не остварује никаква примања, а издржава се од социјалне помоћи коју добија ћерка, са којом се заједно храни у народној кухињи при Црвеном крсту у В..У току брака са туженим саграђена је породична стамбена зграда у В. у којој тужиља са ћерком станује у приземљу, а тужени на спрату.Наследила је 1/3 куће у месту В. С., која не доноси приходе, нити за њу има заинтересованих купаца.Решењем Фонда ПИОЗ од године одбијен је захтев тужиље за остваривање права на инвалидску пензију из разлога што по мишљењу и оцени број од године код ње у то време није постојао потпуни губитак радне способности.

За време трајања заједнице живота тужени је радио као аутомеханичар у својој радионици, а пре закључења брака са тужиљом имао је уштеђевину од рада у иностранству.Почев од године одјавио је аутомеханичарску радионицу и од тада ради без пријаве од чега остварује приходе из којих се почев од године сам издржава.Са тужиљом је у току брака саградио породичну стамбену зграду у В. у којој и станује у соби на спрату која је адаптирана, док остатак спрата држи закључаним, а за обављање аутомеханичарског посла користи радионицу у дворишту куће.Власник је викендице на В. б.Поседује стару девизну штедњу која му се исплаћује путем обвезница и тренутно на рачуну код Централног регистра клиринг хартија од вредности поседује евра.Издржава се од прихода које остварује као аутомеханичар и од исплате старе девизне штедње.Поседује аутомобил марке ЈУГО из 1991. године.Сноси трошкове електричне енергије и комуналних услуга за радионицу, из које је струју спровео у соби на спрату куће, док тужиља плаћа струју, комуналије и гас за део куће у којој живи са ћерком у износу од укупно 10.000,00 динара месечно.Ћерка парничних

странака Ј. Г. је болесна и неспособна за рад, корисник је права на социјалну помоћ и услуга народне кухиње при Црвеном крсту у В. Тужени не доприноси издржавању тужиље нити заједничке болесне ћерке.

На подлози наведеног утврђења, првостепени суд позивом на одредбе чл.151. ст.1. Породичног закона налази да су испуњени услови за прихватање захтева тужиље за супружанско издржавање будући да тужиља нема довољно средстава за издржавање, незапослена је и након операције неспособна за рад, те применом критеријума из чл.160. Породичног закона утврђује износ обавезе туженог по основу супружанског издржавања на 10.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе па надаље, док за то постоје законски услови или до другачије одлуке суда.

Супротно жалбеним указивањима парничних странака, првостепени суд је са правилним ослоном на садржину изведених доказа утврдио све битне чињенице од значаја за закониту одлуку о праву тужиље на супружанско издржавање и висину издржавања.

Из утврђених чињеница без сумње следи да је након фактичког прекида брачне заједнице, тужиља (рођена године) остала без довољно средстава за издржавање будући да је у задње четири године без запослења, без икаквих примања и могућности да их оствари било каквим радним ангажовањем јер није способна за рад услед оперативног захвата обављеног због преканцерогених промена почетком године и погоршања психичког стања и тиме узроковане хоспитализације у периоду од до године, док право на пензију није стекла. Средства за издржавање себе и болесне ћерке која са њом живи тужиља обезбеђује из социјалне помоћи коју ћерка добија, док се потребе исхране задовољавају у народној кухињи, носилац ког права је ћерка парничних странака Ј. Г. Чињеница да је тужиља наследила 1/3 куће у месту В. С., која и поред њене иницијативе не може да се прода, те да је у брачној заједници са туженим саграђена породична кућа у којој парничне странке станују, не утичу на формирање другачијег закључка овог суда од оног да је тужиља лице без довољно средстава за подмирење основних егзистенцијалних потреба будући да наслеђени сувласнички удео у ситуацији када се мимо воље тужиље не може ставити у функцију економске експлоатације и остваривања прихода, представља само голу својину која је извор расхода у виду подмиривања обавезних терета које непокретност која није у функцији изазива, док породичну кућу у В. која је недовршена парничне странке користе заједнички, за задовољење основне потребе становања, према фактичкој подели коју су саме извршиле на начин да тужени користи једну собу на спрату, а преостали део закључава, док тужиља и ћерка парничних странака користе приземље. Нереално је у датим околностима очекивати од тужиље не само да иницира продају свог претпостављеног тековинског удела на породичној кући у ситуацији када, иако фактичка подела постоји, удели супружника нису одређени, а евидентно око њихове величине постоји спор будући да тужени породичну кућу сматра искључиво својом имовином. Ово и стога што део породичне куће који тужиља са ћерком користи представља фактички њихово једино условно место за становање, чијом би евентуалном продајом тужиља себе довела у ситуацију стамбене нужде, односно егзистенцијалног минимума будући да је становање такође потреба из корпуса елементарних егзистенцијалних потреба.

Не могу се прихватити наводи жалбе туженог да тужиља нема губитак радне способности, односно да тај губитак није утврђен на законом прописани начин, те да нису испуњени услови за остваривање права на супружанско издржавање предвиђени одредбом чл.151.ст.1. Породичног закона, као и да се усвајањем захтева тужиље туженом чини очигледна неправда.

Из регулативе чл.151.ст.1. Породичног закона произилази да је за остваривање права на супружанско издржавање неопходно да кумулативно буду испуњена два услова и то први обавезни да супружник поверилац издржавања нема довољно средстава за издржавање и други услов алтернативно постављен као неспособност за рад или незапосленост супружника, при чему је ставом 3. истог члана предвиђено да је прихватање захтева за супружанско издржавање ограничено правним стандардом очигледне неправде. У првостепеном поступку је поуздано утврђено да тужилца нема довољно средстава за издржавање и задовољавање чак ни минимума егзистенције, да није запослена, нити има животну реалне могућности да запослење нађе с обзиром на своју животну доб и тежину здравствених проблема, чиме су у смислу чл.151. ст.1. Породичног закона испуњени услови за остварење права на супружанско издржавање од туженог. И поред тога, на страни тужилца, по оцени овог суда, постоје и нарочито оправдани разлози који је спречавају као супружника-повериоца издржавања да ради будући да након тешке операције прекаncerогених промена и хоспитализације због евидентно тешких психичких проблема који перзистирају у дужем временском периоду, које су се догодиле у години која претходи пресуђењу и узрочно-последично су везане за поремећене породичне односе парничних странака, са којим у вези се помиње чак и насилно понашање туженог према тужилци и њиховој ћерци, није разумно за очекивати да особа са таквим типом и тежином обољења и психичких поремећаја буде у стању потпуне, чак ни делимичне радне способности, посматрано и са аспекта општедруштвених прилика и објективних могућности за радно ангажовање здравих и младих особа, у коју категорију тужилца не спада. Околност да је тужилца решењем фонда ПИО од године одбијена са својим захтевом за инвалидску пензију јер према процени тог органа код ње није наступио потпуни губитак радне способности, није од утицаја на закључак суда о испуњености услова за остварење права на супружанско издржавање у виду недовољности средстава за издржавање и незапослености тужилца, као ни у делу закључка о њеној неспособности за рад због операције и погоршања психичког стања који нису у том обиму и тежини постојали у време одлучивања о њеном захтеву за инвалидску пензију, већ су наступили у периоду који претходи утужењу. Свакако да уколико евентуално поновљеном захтеву тужилца за инвалидску пензију буде удовољено, то ће последично бити од утицаја за исходовање измене одлуке о супружанском издржавању у смислу регулативе чл.167. ст.2. тач.1. Породичног закона

Са друге стране, несумњиво је да је тужени у прилици да извршава обавезу супружанског издржавања у висини одређеној првостепеном пресудом, те да установљена обавеза и њен обим не представљају за њега очигледну неправду, будући да он остварује месечне приходе од аутомеханичарске делатности коју обавља као нерегистрованој делатности, неплаћајући пореске и остале државне дажбине, те да извор његових прихода представљају и обвезнице старе девизне штедне у значајном износу од евра, чијим доспећем на исплату остварује додатна новчана средства, као и то да тужени у току поступка истицао да има кавих проблема са здравственим стањем и трошкова са тим повезаним, нити је основано довео у питање своју радну способност и обим потреба шири од уобичајених егзистенцијалних. У вези са тим, не могу се прихватити његови жалбени наводи о мањкавости утврђеног чињеничног стања у делу утврђења о врсти, обиму и висини потреба туженог као дужника издржавања, нити тужилца као повериоца издржавања будући да она несумњиво нема потребе мимо основних егзистенцијалних, који минимум ће бити обезбеђен управо износом од 10.000,00 динара на колико је утврђена обавеза туженог.

У вези са висином досуђеног износа супружанског издржавања, неоснованим се показала и жалба тужиље усмерена управо на погрешну примену материјалног права у погледу одређивања висине месечног износа издржавања, с обзиром на то да је тужени дужан да тужиљу обезбеђује сразмерно својим могућностима, а не према укупном обиму њених потреба.

Имајући у виду све околности конкретног случаја, све животне околности и догађаје везане за међусобне односе и понашање парничних странака као супружника-примаоца и даваоца издржавања, по оцени овог суда нема места искључењу права на супружанско издржавање ни из разлога очигледне неправде на коју се тужени позива, имајући у виду целокупне прилике парничних странака, у којој ситуацији нема утицаја ни чињеница да су тужиља и тужени од фактичког прекида заједнице упућени на самостално обезбеђивање средстава за егзистенцију у околностима када је тужиља у том периоду остала без посла, када је дошло до тешке хируршке интервенције и напредовања комплексног психичког обољења који су јој минимизирали реалне шансе за радно ангажовање и сопствено издржавање, а које је у периоду након фактичког прекида заједнице обезбеђивано из социјалних давања државе болесној ћерци парничних странака, док тужени као супружник у истом учествовао није, упркос брачним постулатима о узајамном помагању и издржавању предвиђеним чл.25. и 28. Породичног закона.

Без утицаја на правилност и законитост ожалбене одлуке остају и наводи туженог да првостепени суд није ценио тврдњу туженог да је поднео тужбу за развод брака под бројем П2.151/12 и предложио спајање поступака из разлога сврсисходности и економичности.Подношење тужбе за развод брака након покретања парнице за супружанско издржавање не представља препреку да се у претходно започетој парници расправи питање основаности захтева за супружанско издржавање, нарочито у ситуацији када је тужени на рочишту од године, на ком је закључена главна расправа у спору за издржавање, обавестио суд да је дана године поднео тужбу за развод брака и тражио спајање.Нема законских препрека да се о издржавању расправља у одвојеном поступку.Поступак у спору за издржавање је, за разлику од поступка за развод брака, нарочито хитан (чл.280.Породичног закона).

Следом правилне одлуке о главној ствари, правилно је одлучено и о трошковима поступка.

Како жалиоци нису постигли успех у жалбеном поступку, на основу чл.161.ст.1. ЗПП одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Са свега наведеног, жалбе су одбијене и првостепена пресуда је потврђена на основу одредбе чл.375. ЗПП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Јелица Бојанић-Керкез, с.р.

Зто: